

Pilgrimmen

Nr. 2

Arg. 2

Januar 2001

Pilgrimmen

Medlemsblad for **Foreningen af Danske Santiagopilgrimme** og udkommer hvert år omkring årsskiftet.

Foreningen har til formål...

At udbrede kendskabet til pilgrimsvejen til Santiago de Compostela

- At bistå med råd og vejledning til kommende pilgrimme
- At holde forbindelse med tilsvarende foreninger i Europa for kontinuerlig opdatering af oplysninger om pilgrimsvejen
- At føre navnekartotek over danske Santiagopilgrimme.
- Foreningen udsteder pilgrimspas
(Medlemmer kr. 25-
Ikke medlemmer kr. 50-)

Kontingentet fastsættes hvert år på generalforsamlingen i oktober og er for 2001- 100 kr.

Oplysninger om foreningen fås ved henvendelse til foreningens formand.

Bestyrelsen

Henrik Tarp, fmd. 57821373, E-mail: vivitarp@post.tele.dk

Jan Ophoff, næstformand, 75820893

Vivi Tarp, sekretær, 57821373

Karen Laugesen, kasserer,
66165335

Gunnar Christensen, redaktør, 56631570, E-mail:
a_gc@get2net.dk
Astrid Clausen, 57834818
Nils Hartmann, 55700060

Artikler

Artikler til bladet sendes til formanden eller redaktøren gerne på E-mail eller diskette. Skriv venligst i Word eller RTF – format og ikke i spalter.

Arkivet

Foreningens arkiv modtager med tak arkivalier – artikler, bøger, breve, bånd, videoer, billeder, ”ting” etc.

Arkivar Leif Selch, Smedevænget 6, Kollemorten,
7323 Give. Tlf.. 75803442

Næste generalforsamling

Lørdag den 27. Oktober 2001 kl. 13.00 på Sorø Akademi

Forsiden: Kopi af kalkmaleri i fra kirken i Råby sogn, Nørhald kommune i Århus amt. Kalkmaleriet viser Skt. Jakob.

Kopien er kommet via E-mail fra sognepræst Kristian Grøn, Christiansfeldt i forbindelse med registrering af Jakobsteder i Danmark. Råby sogn er pastor Grøns fødesogn.

INDHOLD

2	Kolofon
4	Indhold
6	Formandens beretning
11	Regnskab
12	Caminoen og valfart
12	At vandre er at leve
15	Kan man tage på pilgrimsrejse til Grønland
19	Pilgrimsstatistik
21	Foretagskalender
22	Azofra
22	Glimt fra hverdagen
31	Hospitaleros i Azofra 2001
31	Pilgrimsveje i Norden
31	En guldgrube
35	På sporet af Peder Kæller
36	Pilgrimsveje i Danmark
38	Rejse til Vadstena

40	Fra poesiens verden
40	Folkeviser
43	Fra bøgernes verden
43	En boganmeldelse
45	Fra helgenernes verden
45	Jakob Maurerdræberen
46	Frans – Vorherres spillemand
50	Nyttige links

**HUSK
PILGRIMSREJSE TIL
VADSTENA
I JUNI**

Se side 38

Formandens beretning

*Aflagt på foreningens generalforsamling den 28.
oktober 2000 af*

Henrik Tarp

Først vil jeg byde velkommen til generalforsamling år 2000. Det er bestyrelsen en stor glæde at se, at så mange medlemmer er mødt frem, når man tager i betragtning, at vi er en forening, hvor medlemmerne er spredt over hele landet.

I enhver virksomhed skal formanden jo helst kunne præsentere et regnskab, hvor indtjeningen er eksponentielt voksende, ellers er han stilling i fare. Og vi er heldigvis i den situation - enten for formanden eller for foreningen - I må selv vælge, at vi netop kan fremvise en sådan graf. Vort medlemstal er steget med næsten 75% siden sidste generalforsamling, fra omkring 35 til 60 medlemmer. Totalt i medlemmer ikke så meget, når vi sammenligner os med andre tilsvarende foreninger ude i Europa, men vi er godt tilfredse, for stigningen er udelukkende betinget i mund til mundmetoden og en ordentlig behandling når kommende medlemmer har ringet for at søge oplysninger. Således fik vi henvendelser næsten hver anden dag i juli måned ang. pilgrimsvejen og med ønsker om pilgrimspas og indmeldelsespapirer.

Disse henvendelser skete ofte på foranledning af gamle medlemmer, eller nogle der havde været til foredrag, som en del af jer har holdt i årets løb, og derigennem fået inte-

resse for at gå pilgrimsvejen.

Hertil skal lægges de pilgrimme, der på pilgrimskontoret i Santiago fik udleveret vores folder. Jeg besøgte selv kontoret i juli måned for at få en snak med personalet og don Jaime. Da jeg kom sidst i juli var de netop løbet tør for foldere. Og så vidt jeg husker sendte vi 40 stk afsted. Det viste sig - og der var en fin service dernede - at når der kom en dansker udleverede man automatisk vores folder. Så det har alt i alt været en succes. Vores plan med at "fange" danske pilgrimme når de nåede frem blev kronet med held.

I forbindelse med andet skriftligt materiale er vores klubblad. Et skrift som er morsomt at lave, men som tager meget lang tid. Første nummer, som I ved, var på 24 sider. Vi kan allerede se, at det kommende nummer for det forgangne år vil blive, såfremt vi ikke begrænser os, eller skriver med mindre bogstaver, bliver på 60-80 sider, så meget stof ligger brugbart, ikke mindst takket være medlemmer, der har sendt fundne artikler og eget stof frem.

Jeg kan desuden fortælle, at selv om vi sidste år kun var 35 medlemmer er der nok trykket mellem 80 og 100 blade, som er sendt over hele landet. Og vi gentager, at såfremt nogen af jer vil have ekstra blade til omdeling ved foredrag eller lignende, så skriv eller ring til foreningen.

Et andet af vores mål for den sidste sæson var at tage vare på refugiet i Azofra. Det lykkedes over al forventning. Vi havde fast mandskab dernede fra slutningen af juni måned til ind i august. Og det var for alles vedkommende - har jeg ladet mig fortælle - en oplevelse ud over det sædvanli-

ge.

Af punkter på sidste generalforsamling, som vi ønskede skulle effektueres i år 200 var lokalmedlemmers "arkæologiske arbejde" med pilgrimsvejen i Danmark. Det har fungeret vældig godt. Kaj Mathiesen har fastlagt - i et fint skrift - vejen fra Helsingør til Esrom og Nils Hartmann og Claus Petersen er stadig fuldt "begravet" i vejen omkring, til og fra Næstved (Sydsjælland).

Vores hjemmeside var oppe at vende på sidste generalforsamling på foranledning af Steen Freudendal. Den er endnu ikke lavet, og det bunder i to og specielt en ting nemlig økonomi og så ekspertise. Det koster ikke meget med en hjemmeside, men alligevel mere end bestyrelsen syntes de ville ofre i første omgang. Situationen er forbedret, så vi har fået Steen til at udarbejde et overslag over hvad det kunne koste pr. år, og hvorledes vi kommer i gang, så det er vores håb, at foreningen til næste gang vil kunne præsentere egen web-site. Navnet kunne være www.santiagopilgrimme.dk. Det er så vidt mig bekendt ikke optaget.

Grundet stigningen i medlemmer og en tilbageholdende udgiftspolitik har foreningen sparet op til f.eks. denne investering, men også til andre. Da vi jo ikke skal være en overskudsgivende forretning skal vore midler bruges og bruges fornuftigt. Bestyrelsen har derfor talt om at forære et antal madrasser til refugiet i Azofra, samt foreslå nogle sikkerhedsmæssige ændringer, der også vil koste. Desuden har vi talt om at få lavet et

Pilgrimmen 8

emblem (pins om man vil) til jakkeopslaget/kjolen eller opslagstavlen. Der skulle være midler til det hele og desuden penge til den daglige drift, som man siger.

Bestyrelsen ønsker at foreningen skal være en driftig forening trods det at vi medlemsmæssigt bor i hele Danmark. Denne spredning betyder naturligvis, at tilknytningen til foreningen for det enkelte medlem kan føles fjern og uinteressant, men her opfordrer vi alligevel til at holde ved for det beskedne kontingent, og tænke på vort formål, fordi man for det beskedne beløb er med til at vedligeholde og fastholde denne årtusindgamle tradition, der på mangede måder har bundet Europa sammen, før der var noget der hed EU, samt at ens kontingent direkte går til at forbedre forholdene for de kommende pilgrimme - de forhold som I alle har levet flere dage under.

Men bestyrelsen har ikke tænkt sig at stoppe her. Mange nye medlemmer kender ikke foreningen indefra, som I gør, der er til stede i dag. Derfor har vi tænkt os at lave et arrangement, når der igen er grønt løv på træerne. Vi har talt om en weekendtur til Vadstena i Sverige. Afgang fredag aften i bus og hjem igen søndag middag., således at vi har en hel dag i Vadstena. Vadstena hvor Nordens meste berømte pilgrim kommer fra, nemlig Den Hellige Birgitta af Vadstena. Bestyrelsen vil undersøge om det er muligt at overnatte på klosteret i Vadstena, samt få guide, der ville kunne fortælle os om de mange historiske bygninger og hændelser der oppe. Selvfølgelig kan vi på nuværende tidspunkt ikke sige noget om prisen, men det bliver ikke

Pilgrimmen 9

dyrt.

På en sådan tur kunne nye medlemmer lære foreningen at kende, foruden at udflugtsmålet i sig selv - set fra mange sider - er yderst interessant, og måske ikke noget man selv lige ville bruge en weekend på, men måske nok i gode venners lag.

Datoen og arrangementet vil være at finde i bladet.

Og her til sidst skal jeg bringe hilsner fra:

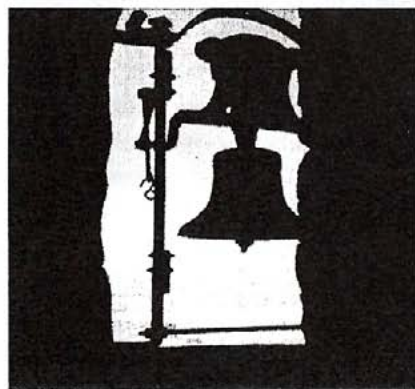
Bjørn i Norge, der desværre ikke kunne komme fordi han er ved at afslutte et større projekt.

Lis fra Østerbro, der var optaget denne weekend.

Liv fra Norge, der er ved at lave et hotel med sin mand.

Eva fra Århus - hun er i Italien.

Trine Bie (der var hospitalera i år) skriver "I må rykke generalforsamlingen! Jeg vil med! - Hun er i Sydspanien.

Pilgrimmen 10

FORENINGEN AF DANSKE SANTIAGOPILGRIMME

Regnskabsår: 1.9.1999 – 30.9.2000 (1. regnskabsår)

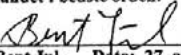
		(Kr.)
Indtægter		
Gaver	300,00	
Kontingent	5.700,00	
Pilgrims pas	700,00	
Indtægter i alt		6.700,00
Udgifter		
Pilgrims pas og porto	213,39	
Giroblanketter	288,75	
Servicegebyr	150,00	
Renteudgifter	0,33	
Administration	178,95	
Udgifter i alt		831,42
Periodens Overskud		
Periodens Overskud		5.868,58

Formue

Indestående på BG Bank (Reg.:1199 Knt.: 1 685 7262) 5.868,58

Karen Laugesen
Kasserer

Jeg har revideret regnskabet, gennemgået alle posteringer, bilag og kontoudskrifter. Alt er fundet i bedste orden.

Bent Jul Dato: 27. oktober 2000
Revisor

Pilgrimmen 11

CAMINOEN & VALFART

At vandre er at leve...

Af Eva Andersen

*Kordegne ved Sct. Lukas kirken
Frederiksberg*

og det synes jeg stadigvæk efter 5 uger og næsten 800 km fra den fransk/spanske grænse og til Santiago de Compostela. (efter det spanske militærs opmåling)

Jeg vil ønske, jeg kan nå at tage mange af den slags ture rundt på vor dejlige jord.

Det er en oplevelse i særklasse. Man møder så mange forskellige og dejlige mennesker, hver med deres særlige historie og begrundelse for at gå. Man møder åbenhed og hjælpsomhed, man møder mange forskellige sprog og etniske grupper og forskellig levevis.

Og så er der kulturen. Landsbyer, gamle, men af forskellig opbygning efter egn, Kirker i massevis, forskellige (desværre meget ofte låst) men næsten altid med en fyldt storkerede i tårnet. Haver, ligeledes yderste forskellige fra egn til egn fra næsten ingenting til store urtehaver og stau-

Pilgrimmen 12

debede i Galicien. Alle vegne spor af ældgammel historie. Spændende, men uoverkommelig at gå i dybden med når man hver dag skulle videre til et nyt sted for at nå frem inden ferien sluttede.

Alt dette - samtidig med at kroppen hver dag er på "arbejde". Det er dejligt at stå op og bruge sin krop på at gå de fra 20 til 40 km pr. dag i rullesten, opadstigende bjergstier eller nedadgående stier. Stier igennem en vidunderlig skiftende natur fra den rene ørken, næsten, til frodige marker med korn, vin, majs ærter m.m. eller bare overdådig frodighed fra naturens hånd, skove af høje gamle træer. bl. a. ægte kastanie og eucalyptus.

Man starter i mørke tidligt hver morgen. Duftene fra caprifolien, der kanter stien sammen med brombærkrattet og dyrelivet er spændende. En tidlig morgen i en mørk skov hørte jeg en europæisk los, gøende ræve, selvfølgelig landsbyens hunde og meget mere. Landskabet er smukt i måneskin.

Jeg har set en ådselgrib hvile på de opadgående luftstrømme, jeg har set en spansk skink, den røde glente fulgte mig under hele turen, og jeg har set hundreder af firben og frøer, stålorm og en enkelt hugorm, sanglærken og toplærken har sunget for mig sammen med mange forskellige små sangfugle. Der var også den, der hele tiden med to toner advarede om at jeg kom forbi, men jeg så den aldrig, cikader, græshopper, sommerfugle og forskellige nymfer og guldsmede - Altsammen ubeskriveligt dejligt!

Vejret? Jo, for det meste pænt. Et par dage for varmt et

Pilgrimmen 13

par dage med regn(skomagerdrenge) men ellers sol og behageligt.

Mulighed for bad hver dag, men kun varmt tre gange. Som regel en seng at sove i. Ellers gulvet.

Hårdt? Både og. Jeg nåede at få hedeslag og et hårdnakket maveonde ligesom flere andre (vandet var iflg. lokalavisen dårligt p.gr.a. regnen og mange lokale blev syge)

Men efter et par hårde dage til sidst fordi det spanske kongepar skulle komme i katedralen Sct. Jakobs dag den 25. juli og man derfor måtte nå til pilgrimsmesse den 24. juli i Santaigo, sad man der endelig og hørte sit navn blive læst op og da det kæmpemæssige røgelseskar begyndte at svinge fra side til side højt op under hvælvingerne og orglet spillede, ja, da følte man at man var nået frem.

Frem til hvad? Ja, det må tiden vise.

Jeg gør det gerne igen. Hvis du vil med, så sig bare til.

Pilgrimmen 14

Kan man tage på pilgrimsrejse til Grønland?

Af *Hans Pedersen*
Silkeborg

Klassiske pilgrimsrejser går til Jerusalem, Rom, Santiago eller Trondheim, hvorfor et svar på overskriften ikke skulle være svært at give.

Jerusalem har Jesu grav, Rom har Peter og Pouls grave, Santiago Jakobs grav, og Olav ligger begravet i Trondheim.

Men det er ikke alene dødes grave, der er mål for en pilgrimsvandring. Alle vi, der har været pilgrimme kender til værdien at lære at gå langsomt, leve i øjeblikket og med historien, at sanse og opleve steder og mennesker gennem tiden, at blive sig bevidst på sin færd, at vejen tilhører målet og således erfare forskellen mellem pilgrims- og turistrejse.

Så selvom Grønland ikke kan præstere hellige grave, så følte jeg i sommer i forbindelse med 1000 års fejringen for kristendommens i Grønland igen at være på pilgrimsrejse, hvad også lederen og tilrettelæggeren af rejsen, den katolske sognepræst Paul Marx, Nuuk indbød til. Det var tankevækkende og betagende at vandre og sejle til steder, hvor nordboerne for 1000 år siden for første gang bragte evangeliet til amerikanske kontinent - 500 før Columbus og mens

kirken endnu var én - før Østkirkens brud og før Reformationen.

Alt liv begynder med en kvinde, og på Grønland omkring det første årtusindeskifte hed hun Thjordhildur gift med Erik den Røde, der omkring år 980 blev dømt fredløs i Island og derfor måtte søge nyt sted at bo. I sit vikingeskib stævnede han i 982 ind igennem fjordene i Sydgrønland og fandt, at det ideelt til flere beboelser. Han sejlede derfor tilbage ikke til Island, men til Norge for at få flere mennesker, skibe og husdyr til det grønne land. Det var stadig de gamle guder, vikingerne dyrkede, Men Thjordhildur havde fatte interesse for den nye tro og lod sig døbe i Trondheim, og da hun kom tilbage til Østerbygden - nærmere bestemt Brattahlid, Qassiark i dag - insisterede denne modige og selvbevidste kvinde så kraftigt over for sin mand, at han var nødt til at bygge en kirke til sin kone.

I forbindelse med 1000-året var der lagt vægt på den aktive historieformidling med bl.a. opførelse af en kopi i fuld størrelse af Erik den Rødes gård og Thjordhildurs kirke, en skøn lille kirke på 2 x 3,5 m. Stuvet tæt sammen har kirken kunnet rumme 30 mennesker, og herfra forkyndtes evangeliet for første gang på den vestlige halvkugle, og kirken bør vel regnes for "moderkirken" for alle andre kirkebygninger, der senere er kommet overalt i Syd- og Nordamerika. Denne lille kirke fremstår således som symbol på de

kristnes enhed og ønske om at kunne skabe grundlag for dialog og fælles forståelse og respekt kirkesamfundene imellem. De to bygninger dannede rammen om festlighederne på det første af Grønlands hellige steder. Pave Johannes Paul II og præsident Clinton var inviteret, men havde måtte melde forfald. Festligt blev det alligevel med både dronningen og prinsen, ministre, biskopper fra hele Norden, Amerika og Canada.

Centralt i valfarten var fejringen af eucaristien i den daglige messe og oplevelse af fællesskab med de første kristne mennesker, der levede deres liv dér.

Foruden Qassiarsuk var der to steder, hvor vi gav os god tid på valfartsrejsen:

Nordøst for Julianehåb, i Qaqortukulooqfjorden med isskoster og glimt af pukkelhval, ligger Hvalsø kirkeruin, Grønlands største, der blot behøver et tag for at fungere - og så i øvrigt en menighed. Sidst blev den omtalt i 1406, hvor der havde været bryllup. Hvornår, hvorfor og hvordan nordboerne og dermed Grønlands første kristne forsvandt, er fortsat en gåde. Det var derfor efter mere end 500 års pause en særlig glæde at kunne holde messe i denne efter grønlandske forhold store kirke (16 x 18 m.) i selskab med myg og snepurve.

Det sidste sted vi kom til, var den nye verdens første bispesæde - Gardi, inderst inde i Igalikofjorden. Her har domkirken, indviet til Skt. Nikolaus, ligget, men i

dag blot rester af store klippeblokke i rækker. I tindrende sol, omgivet af fjeld og fjord fejrede vi sammen med hundrede af mennesker økumenisk gudstjeneste, og vi katolske pilgrimme indledte igen gudstjenesten med gregoriansk sang.

Dagen efter gik vi over bjerget ad kongevejen fra Igaliku til Itilleq, hvor vi blev taget op af "Putut", en fiskekutter bygget i Holbæk, der sejlede os ind i en verden af skosser og isbjerge i Qorooqfjorden på vej tilbage til Narsarsuaq, hvor vores fly ventede os.

"JO" - Grønland har steder, som også i fremtiden vil kalde på pilgrimme, der søger efter mening med vandringen.

Hans Pedersen og Jan Ophoff i Eriksfjord

Pilgrimsstatistik

Af Henrik Tarp

Sorø

148.533 pilgrimme

(optælling fra januar til oktober år 2000)

Igen i år kan vi præsentere pilgrimskontoret i Santiagos statistik over pilgrimme der er ankommet og indskrevet. Også i år er statistikken med vore nordiske øjne lidt mærkelig, specielt hvad angår inddeling af erhverv, men måske er det af speciel interesse der ude vest på.

Opgørelsen er med to decimaler, men vi har tilladt at opgive den i hele tal. For de enkelt måneder ser den således ud, og den fortæller jo f.eks. hvilke måneder, der kunne være mest fordelagtige at vandre i.

	Januar	Februar	Marts	April
Totalt	280	642	2.557	8.617
Religiøse 79%	87%	81%	79%	79%
Religiøs-Kulturel	14%	14%	16%	19%
Kulturel	7%	9%	3%	2%

fordelingen på erhverv falder ud således:

Pilgrimmen 19

Studerende	53.618	36,1%
Privat ansatte	19.987	13,5%
Liberalt erhverv	16.976	11,4%
Teknikere	11.326	7,6%
Arbejdere	10.146	6,8%
Lærere	9.179	6,2%
Husmødre	8.771	5,9%
Funktionærer	8.664	5,8%
Pensionister	5.503	3,7%
Andre	4.363	2,9%
I alt	148.553	

Det kunne have været interessant, såfremt der blev lavet en statistik over, hvor stor en procentdel af pilgrimmene der begyndte i f.eks. Roncesvalles og andre større byer, der typisk danner udgangspunkt for vandringen. På den måde kunne man have fået et overblik over om den store mængden pilgrimme i august, er pilgrimme, der bruger 14 dage af ferien eller om pilgrimmene i oktober er pilgrimme, der går hele vejen. Tallene skulle være til rådighed på pilgrimskontoret, så det er i virkeligheden kun at føre dem ind i computer for hver dag. Men så vidt jeg ved er kontoret ikke updated så meget, så statistikken er højst sandsynligt lavet ved manuel tælling.

Foredragskalender

Valfart

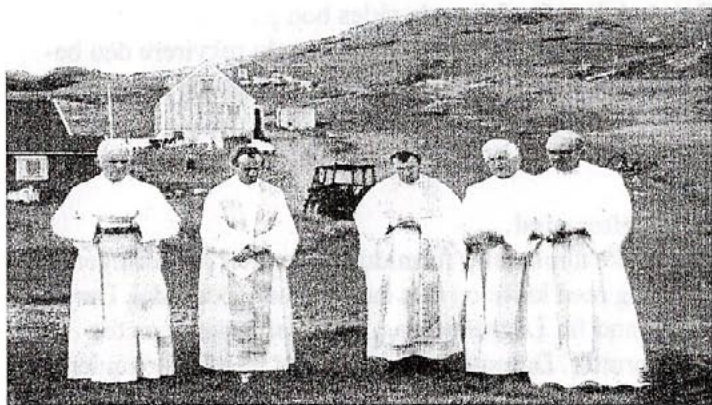
Foredrag den 31. marts 2001 ved pilgrimsforeningens formand Henrik Tarp på Magleås

Betydningen af en pilgrimsfærd

Foredrag ved pater Jan Opdorff i Løgumkloster den 17. september 2001

Få oplysning om dine foredrag bragt i

Pilgrimmen – det er gratis!

Jan Opdorff (tv) celebrerer messen i Brattahlid.

Pilgrimmen 21

AZOFRA

Glimt fra hverdagen

Af Gunnar Christensen

Køge

Det var Astrid Clausen, min kone Annebeth Christensen og mig selv forundt, at være hospitaleros i Azofra 14 dage sidste sommer. I den anledning er der skrevet en vejledning til stedet både hvad angår de fysiske forhold og arbejdets art. Derimod er der ikke givet eksempler på det, der virkelig tæller. De menneskelige relationer og kontakter.

Det skal der efterfølgende rådes bod på. Skulle du blive inspireret til opgaven i Spanien, kan du rekvirere den beskudne vejledning i, hvordan vi greb opgaven an.

Men her nogle hændelser:

Jagen efter vind...

En ganske almindelig formiddag lige efter rengøringen. Vi er i gang med kaffe og den daglige indkøbsseddel. Der er fiskemand fra Logroño i dag, så vi har bestemt os for blæksprutter. Døren går op og en træt pilgrim helt uden bagage kommer ind, siger "hola" og synker ned på bænken.

Der må kaffe til og fast føde. Vor pilgrim spiser med god

Pilgrimmen 22

appetit og skal ikke nødes for at tage igen og også gerne mere kaffe.

Det er altid spændende med pilgrimme helt uden bagage. Der må være en grund til, at de ikke bringer noget med på vejen. Men hvilken?

Da de den sidste bid er forsvundet og der er hældt mere kaffe op, udstøder manden et velbehageligt suk, ser på vore spørgende ansigter og beretter så lidt af sin historie.

Jeg er en velhavende forretningsmand fra Navarra. Jeg har oplevet al rigdommen og succesens tomhed. Som prædikerens ville sige: *"Men da jeg så tilbage på alt det mine hænder havde udført, og på det slid, jeg havde haft med at udføre det, da var det alt sammen tomhed og jagen efter vind, og der var ikke noget udbytte af det under solen."* (Prædikerens Bog 2,11).

Til sidst blev det mig for meget, Jeg fløj til Rom. Kom mine creditcards i en kuvert og sendte dem tilbage til min kone. Alle broer var brændt bag mig og jeg begyndte min vandring mod Santiago de Compostela uden noget sikkerhedsnet. Kun med det tøj jeg gik og stod i og som jer stadig har på. Mange gange har jeg været rådvild og mange gange sulten og træt. Engang var jeg så sulten, at jeg var ved at opgive. Da kom jeg til et frugttræ fuld af frugt. Jeg blev så taknemmelig, at jeg græd. Føden får jeg ellers af venlige mennesker som jer. Nogle gange giver en baker mig et brød eller jeg får lidt rester på restauranterne. Nu er jeg her, han skævede op på det optimistiske opslag på vægge: Santiago 565 km, og er snart ved målet.

Hvordan det end går fremover, så har jeg lært ydmygheden at kende og at man kun klarer sig ved andre menneskers

godhed og kærlighed.

Manden takkede og velsignede os og begav sig af sted mod refugiet i Santo Domingo de la Calzada.

Ami

Det havde været en rigtig varm dag. Ingen orkede at gå lang. Så refugiet havde været helt fyldt op siden midt på eftermiddagen. Nu var solen ved at synke, da vi ude af vejen fik øje på en pilgrim uden anden bagage end en lille lærredstaske. Ved siden af ham gik en schæferhund. Vi løb ham i møde med koldt vand og en skål til hunden. Det næste der gjorde indtryk var, at den unge mand gik på bare fødder.

Beklagende måtte vi sige, at der ikke var flere sengepladser. Det skulle vi ikke tænke på, han kunne sove på jorden. Da vi så kunne tilbyde en madras under bugangene ved kirken, lyste han op og takkede for den luksus. Den unge mand forekom meget mild og kærlig. Som en moderne Frans af Assisi.

Vi var opmærksomme på den manglende bagage og spurgte ham lidt ud. Han fortalte glad og åbent den del af sin historie, der kom pilgrimsvandringen ved.

Han boede i en campingvogn i Montpellier ved den franske Middelhavskyst. En dag havde han kaldt på sin hund Ami og var begyndt at gå mod Santiago. Hunden havde været ude at strejfe i måneder og var netop kommet tilbage dagen før opbruddet. Nu levede den af rester han tiggede på restauranterne. Ofte fik han så også selv et måltid. Turen var gået uden problemer til han skulle krydse Pyrenæerne. Her var hans sko gået i stykker og siden havde

han gået på bare fødder. Det var hårdt den første tid, men nu gik det godt.

Han deltog i den fælles spisning i køkkenet og bidrog til at gøre stemningen let og munter.

Da det blev sengetid, og det bliver det klokken 22 på refugiet, gik vi hen for at sige godnat. Da var han ved at gnide Amis poter ind i vaseline. Da han var færdig med det bad han den søde og lydige hund om ikke at slikke fedtstoffet af.

Han ønske os godnat og hensank kort efter i bøn.

Da vi kom over i refugiet næste morgen var han og hunden væk. Deres madras og de tæpper de havde lånt var ryddet op og båret over i paradoren

Vandmangelen og de tørstige træer

Vand er liv.

For den vandrende pilgrim under Spaniens sol er det en åbenbar sandhed.

Også på refugiet er vand helt afgørende. Betänk hvor verdkvægende badet er for den svedige og kaffen for den tørstige. Eller hvor katastrofalt manglende rengøringsvand og cisternevand er for hygiejnen, der hvor mange er samlede og hvor den uvante føde kan give maveproblemer.

Det begyndte med at trykket faldt i hannerne. Så kom der småafbrydelser i forsyningen og så slap vandet op.

Efter passende tid spurgte vi folk på gaden, hvori problemet bestod. Det var der flere forskellige meninger om. Så kom vandet tilbage. Og forsvandt efter en halv time.

Heldigvis var der vand i fontænen på det lille torv et par hundrede meter nede.

Ved et hurtigt udfald lykkedes det at købe butikkens lager af plastikspande op.

Så begyndte kæden af pilgrimme at arbejde med at sende fyldte vandspande op til refugiet. Høje brøl kom fra baderummet når en pilgrim kastede 10 liter iskoldt vand ned af kroppen, gurglende lyde lød ud fra toiletterne når en halv spand vand blev hældt i klosettet. Grin og fjollen når vandspanden blev løftet op og vand skvulpet ned i gryderne. Alting fungerede med god vilje og godt humør. Ikke en eneste pilgrim gik videre, når jeg fortalte dem om vandmiseren.

Så kom et herre fra vandvæsnet. Vi for ud og spurgte til tidshorisonten for vandets tilbagevenden. Inden for en halv til en hel time ville det livgivende vand igen fosse ud af alle haner.

Meddelelsen blev modtaget med begejstring af pilgrimmerne.

Tre dage senere var der stadig ingen vand. Jeg havde lige fyldt og båret alle spandene ind på refugiet klar til at modtage de første gæster.

Højt syngende kom sakristanen Arsenio Tobia ind i refugiet. Straks da han så mig kundgjorde han, at der ikke var vand. Da den 77 årige Arsenio kom hver dag på refugiet med sit budskab om det forsvundne vand og hver dag med en ny teori om, hvad problemet kunne skyldes, var min overraskelse behersket.

Der næst så Arsenio med et lystent blik på de fyldte spande og råbte med høj stemme – den måde han altid udtrykte sig på, at træerne så noget tørre ud. For mig at se så de ens ud alle dage. Men Arsenio greb resolut to spande og for ud og hældte de dyre dråber ud under træerne. I det sam-

me kom tre pilgrimme. Jeg bød dem ind og forklarede vor vandsituation. Jamen, hvad laver så den gamle mand. Ja, jeg kunne kun sige, hvad de selv kunne se.

Under høj latter gik vi ned til fontænen og hentede vand.

Lidt efter fik vi en velfortjent kop kaffe.

Om eftermiddagen kom Arsenio Tobia søster Maria og kaldte på mig. Vi gik gennem flere gader, til vi kom til et dybt hul, hvor flere mænd arbejdede med et sprængt vand-rør. I min glædesrus fik jeg dog spurgt, hvornår vandet igen ville flyde. Om en time!

En time efter var der igen tryk på vandet.

Barnedåben

Akt 1

Glædeligt at vandet kom tilbage lørdag eftermiddag, for søndag skulle der være barnedåb. For hvad er en dåb uden vand. Men nu var vandet klar.

Arsenio havde med sin tydelige stemme en del gange berettet, at det var søndag kl. 13.00 højtideligheden skulle finde sted. Og at der blev kastet karameller i grams efter dåben, så vi måtte endelig komme. Også af andre grunde gik vi til messe.

I god tid før klokken et, var den store kirke fyldt op. På de forreste bænkerade sad dåbsgæsterne i deres fineste puds og dåbsbarnet sov sødt i sin barnevogn. Resten af bænke-ne på begge sider af midtergangen var fyldt op med kvin-derne fra byen og på de bageste ubrudte bænkerader sad alle mændene. Nøjagtig som de plejede. I øvrigt fandt jeg aldrig ud af, hvorfor mændene ved de daglige kl. 10 mes-ser altid rejste sig fem minutter før messen var forbi og gik ud.

Sakristanen tændte messelysene og gjorde klar til messe sådan som han havde gjort hver eneste dag i de sidste 55 år bortset fra, da han var soldat i Logroño.

Så kom præsten stavrende ind og gjorde et lidt kikset kniks foran alteret. Men han gjorde det så godt han kunne. Stedets præst don Santos var kommet på sygehuset, så derfor var man i nød for en Guds tjener. Men når nøden er størst er hjælpen tit nærmest. Også her. I alle tilfælde for menigheden. Måske ikke for den "nye" præst.

Han var godt op i 80'erne og på ferie hos noget familie i Azofra. Til daglig levede han som for længst pensioneret præst i Madrid. Men altså, han blev halet frem og af bi-skoppen beordret til at forrette tjeneste midlertidigt i Azofra.

De ærbødige knæfald en katolsk præst udfører ret mange af under messen kunne han slet ikke klare. Kom han først ned kom han bestemt ikke op igen.

Med sin sædvanlige lavmælte mumlen forrettede han tjenesten ind i mellem sakristanens meget høje sang og tale. Den samlede virkning var bemærkelsesværdig.

Højdepunktet nærmede sig. Vi var i gang med den allersidste del af litaniet inden barnedåben. Præsten henåndede sit amen. Sakristanen pustede resolut alterlysene ud som i de sidste 55 år, greb præsten i armen og førte ham ud.

Menigheden og ikke mindste dåbsfølget sad lidt betuttet og ubeslutsomme på bænke indtil mændene tog en rask beslutning, rejste sig og gik. De kom ikke mere tilbage. Følget og vi andre gik ud på pladsen hvor vi stod i små grupper og snakkede, mens chokoladekaramellerne smeltede i lommerne.

Akt 2.

Dåbsforældrene var åbenbart fast besluttede på, at det netop var den søndag barnet skulle holdes over den hellige dåb, så der blev taget initiativ til at finde og føre såvel præst som sakristan tilbage i kirken.

Efter yderligere lidt tid, blev vi kaldt tilbage til kirkerummet. Præsten stod igen for alteret og sakristanen stemte i med høj stemme. Som om intet var hændt og endnu ikke klar over den næste afgørende mangel - vandet.

Som en dåb er afhængig af en præst er den også afhængig af vand.

Sakristanen så ned i den smukke døbefonds dåbsfad. Tørt som havbunden, da Moses førte israelitterne over det Røde Hav.

Sakristanen satte kurs mod kirkedøren og gav tegn til mig om at følge med. Han skulle have vand og gerne lidt hurtigt. Vi gik ind i refugiet og jeg fandt en krystalskål frem. Den blev afslået. Derimod stod der et krus på bordet. En gave fra et tysk rejsebureau. På siden af kruset stod med store bogstaver BUSREISEN og så var der et billede af en farvestrålende dobbeltdækkerbus.

Der var den rette beholder til dåbsvandet.

Jeg kom vand i koppen og sakristanen løb afsted.

Barnet blev båret frem til dåben. På kanten af granitdøbefonden stod koppen med sit BUSREISEN. Præsten tog vand fra koppen og døbte barnet.

Ude på pladsen blev karameller kastet i grams, mens jeg listede op efter vores kop.

Og så var der den aften vi snakkede om musik, og en pilgrim fra Münster i Tyskland fortalte at han var operasanger. Efter et uddrag af Carmen gik vi alle berigede til ro.

Eller de to midaldrende, tyske brødre, der i elegante vendinger spurgte om de kunne komme ind i kirken, for så ville de gerne synge middelalderlige madrigaler for os. Himmelsk.

Eller den dag.....

Historien fortsætter næste år, når vi kommer hjem fra Azofra.

Pilgrimmen 30

Hospitaleros i Azofra

2001

Igen i år ville vi gerne have danskere på vort refugium i Azofra.

Såfremt du er interesseret må du meget gerne skrive hurtigt til foreningen.

Kan du kun i de perioder, der er besat i forvejen, gør det ikke noget, der er plads til flere ad gangen.

Vi har følgende på nuværende tidspunkt.

Fra den 2. juli til den 12. juli: Astrid Clausen, Gerd Jensen. Annebeth og Gunnar Christensen

Fra den 18.06. til den 01.07. Henrik Tarp.

PILGRIMSVEJE I NORDEN

En guldgrube

Af Claus Vogt Petersen

Næstved

I forbindelse med den stiftende generalforsamling på Sorø Akademi i november forrige år meldte jeg mig som frivillig i et forsøg på at kortlægge eventuelle pilgrimsveje i mit lokalområde i Sydsjælland og mere specifikt i Næstvedområdet. Da den viden der er tilknyttet Danmark og pilgrimsruten til Santiago hyp-

Pilgrimmen 31

gst er opsamlet fra diverse rejsebeskrivelser af danske forfattere og som alt i alt ikke er særlig omfattende ”gik jeg på nettet i håbet om at finde en mere en mere samlet beskrivelse. Jeg havde heldet med mig og endte på en hjemmeside for Xunta de Galicia. Via en E-mail fik jeg kontakt og fik tilsendt et lærd værk udgivet af Xuntaen og skrevet af professor Vicente Almeszan. Bogen hedder Dinamarca Jacobea og er første gang udgivet i 1995. og genudgivet i jubelåret 1999. Forfatteren har til sine forstudier opholdt sig 9 måneder i Danmark og områder der dengang var knyttet til Danmark, nemlig Skåne og Schleswig-Holstein. Han har under sit ophold været i kontakt med førende forskere inden for området på bl.a. Århus universitet, Nationalmuseet samt mange andre museer.

Bogen er opdelt i 14 kapitler og hver side bugner af referencer til kildematerialet. der er talrige illustrationer, mange i farver. De tre første kapitler omhandler kristendommens indførelse i Danmark, relikviedyrkelse og valfart fra Skandinavien i al almindelighed. Det næste omtaler pilgrimruter til søs hvor den først registrerede stammer fra Island. herefter omtales ruterne til lands hvor specielt Hærvejen behandles. Forskere hat tidligere forgæves søgt efter specifikke pilgrimsveje på Fyn Sjælland og er nået til den konklusion at alle rejsende (handelsfolk, soldater, gejstlige

og alle andre) har brugt fælles transportveje.

Hernæst omtales de første kristne skandinaver på pilgrimstur til Santiago med udgangspunkt i nogle Islandske sagaer. Perioden er beskrevet århundrede for århundrede frem til 1526 som er det sidste år hvor der er registreret valfart fra Danmark – altså 10 år før reformationen. Helliganders fra Slagelse får et helt kapitel for sig selv på 8 sider. I alt 25 kirker og kapeller med tilknytning af den ene eller anden art omtales dernæst, fulgt af en kort omtale af helligkilderne med speciel tilknytning til Santiago (i alt 5). I håndværkslaugenes historie har man fundet flere segl med tilknytning til Santiago, ikke overraskende flest hos skomagerne, som jo nok skulle levere meget vitalt udstyr til rejsen! Pilgrimsmuslingen er studeret af mange forskere og man er i Danmark nået op på 120 fund, flere end i de øvrige europæiske lande i øvrigt. Den typiske muslingeskal går igen på mange segl specielt inden for adelsfamilier og gejstlighed, men optræder også på adskillige byvåben. I kirkerne er der fundet ca. 50 kalkmalerier med tilknytning til Santiago og nogle enkelte beskrives ret detaljeret. Også flere skulpturer af apostlen er taget under behandling og nogle pragtværker befinder sig på Nationalmuseet. Fem alterkalke er beskrevet med flere afbildninger. Et helt kapitel bruges også til at berette om Santiago afbildet på det ældst kendte danske flag man kender til,

et flag der oprindelig blev opbevaret i Lybeck hvor det desværre gik til grunde under 2. Verdenskrig, men som inden da var blevet kopieret til Danmark (befinder sig på Frederiksborg Slot). I forbindelse hermed kommer forfatteren med nogle interessante betragtninger om legenden om Dannebrog som faldt ned fra himlen i Estland og muligheden af en tilknytning til Portugal hvor dronning Berenguela (Bengerd) som var gift med Valdemar Sejr, stammede fra. På flere afbildninger af Santiago på den iberiske halvø ses han med en standart med kors (godt nok rødt kors på hvid baggrund, men man ved jo aldrig!!).

I sidste del af bogen finder man en fortegnelse over sted- og gadenavne, der ligesom flere planter og folkeviser har tilknytning til apostlen. Bogen slutter med omtale af Karl den Stores saga, Rolandlegenden og den mulige sammenhæng med Holger Danske.

Konklusion: En særdeles interessant og lærerig bog man pga. den overvældende viden samlet på eet sted står sig ved at konsultere inden man kaster sig ud i tidsrøvende forskning – også selv om den er på spansk. Burde nok være tilgængelig i et fremtidigt håndbibliotek for pilgrimslitteratur i foreningens regi?

PS. Man er velkommen til at kontakte mig hvis der brug for yderligere uddybning.

PÅ SPORET AF PEDER KÆLLER

Nordiske pilgrimme i det hellige land

Af Henrik tarp

Sorø

Er faktisk et digert værk på 136 sider tætskrevne A4 sider udgivet på eget forlag.

Gitta Bechshøft, som er autoriseret turistguide i Israel og Danmark, har virkelig sat sig ind i stoffet.

Hun kommer vidt omkring, men holder hele tiden fast i tråden, hvad angår de nordiske pilgrimme.

Som overskriften viser, drejer det sig i udpræget grad om pilgrimme til det hellige land, også al den stund, at optegnelser om nordiske pilgrimme til Santiago er sparsomme, men hvor det har været muligt at finde stof desangående er det med.

Vi bliver præsenteret for tidlige rejsedagbøger og middelalderforfatteres skrivelser om det at rejse til Jerusalem.

Alt i alt interessant læsning, for den der har særlig interesse i dette stof.

Gitte Bechshøft har meget fornuftigt delt bogen op i tre hovedkaiptr. Før korstogene, under korstogene og efter korstogene sluttende med rejsebeskrivelser fra det nylig forgagne århundred.

Der er mange detaljer at fremhæve. En som jeg synes er vældig oplysnende at læse om, var hvorledes pilgrimmene

organiserede sig og fik skibsløjlighed før det sidste stræk fra Italien eller Frankrig til Israels kyst. Det er dog kun et enkelt eksempel på de mange faktuelle oplysninger læseren bliver præsenteret for i dette værk.

Illustrationerne er velvalgte og passer godt til teksten. Bagerst findes en fortegnelse over dem alle. På ligende måde kunne man have ønsket en litteraturliste, for den der ønskede at læse de anvendte bøger til ende.

Et lille hjertesuk til sidst. Gitta Bechshøft bruge "I" altså subjektspronomen overalt i teksten, og det gør det forvirrende at læse til tider, fordi man uvilkaarligt leder efter et verbum, som ikke er der fordi der skulle have stået "i".

Bogen kan anskaffes for kr. 100,- på følgende adresse:
Gitta Bechshøft c/o Jean Ascher, Rentemestervej 24, st.
tv., 2400 København NV

I øvrigt arrangerer Gitta Bechshøft rejser til Jerusalem, og med bogen in mente kan det kun ende op med velplanlagte og historisk interessante rejser.

Pilgrimsveje i Danmark

Forskellige enkeltpersoner og små grupper arbejder forskellige steder i landet med at udarbejde pilgrimsførere og med nærmere at beskrive lokaliteter, der har relation til Sankt Jakob.

Sankt Jacobsvej fra Helsingør til Esrum

er beskrevet i en smuk publikation af **Kaj Matthiesen**, Helsingør.

Hæftet er på seks sider med smukke, illustrative billeder og kort og udformet som en vandrefører.

Starten er ved **karmeliterklosteret** i Helsingør og turen fortsætter går over **Gurre Sankt Jacobs Kapel, Sankt Jacobs Kapel, Gurre borgruin, Gurre Vang, Tikøb Kirke til Esrum Kloster** – der er historiske udredninger til alle lokaliteter.

Hæftet har til slut nyttige adresser og en kortfortegnelse. Ruten er på 17,9 km og derfor velegnet til en søndagstur. Kaj Matthiesen har e-mail : kaj-matthiesen@image.dk og web –side: www.kaj-matthiesen.dk

Pilgrimmen udgiver et særnummer med beskrivelser af danske pilgrimsveje når der er indsamlet mere stof. Beskrivelserne vil også blive lagt på foreningens hjemmeside www.santiagopilgrimme.dk.

Sogneundersøgelse

Ved et lykketræf fik kordegn Eva Andersen, Frederiksberg fat i min spørgeskemaundersøgelse til kirker og museer i udvalgte kommuner om sankt Jakobssteder i Danmark. Efter en kort snak sørgede Eva Andersen for, at spørgeskema og følgebrev blev lagt ind på det intranet, der har forbindelse til alle sognepræster i Danmark.

Stor tak til Eva Andersen.

Om det gav resultat?

Der er materiale til års bearbejdelse.

Planen er at lave links til et Danmarkskort på den kommende hjemmeside.

Gunnar Christensen

Køge

Vadstena

Rejse 8. – 10 juni 2001

Det har været vanskeligt at få tilbud frem, underligt nok og det er pt. endnu ikke lykket til trods for flere telefonopkald, men jeg kan ud fra samtale med andre selskaber regne mig frem til følgende at prisen er kr. 900,- i alt ved 20 deltagere.

Den 08.06.01 afgang Københavns Hovedbanegård

Ankomst Vadstena ca. kl 12.00

Indkvartering på vandrehjem i centrum af byen. Medbring sovegrej.

Den 09.06.01. kl. 10.00 rundvisning i klosterets nye kirke ved birgittasøstrene

Kl. 14.00 Rundvisning i selve Vadstena (slottet og den gamle klosterkirke) til kl. 15.45

Den 10.06.01. Hjem kl. 10.00

Ankomst København ca. kl. 16.00

Pilgrimmen 38

Prisen dækker bus, vandrehjem og rundvisning.

Ved flere tilmeldte end 20 vil prisen falde.

Sidste frist for tilmelding 1. maj 2001

Interesserede bedes skrive til:

Foreningen
eller sende e-mail
vivitarp@post.tele.dk

REJSELEDSAGER I SEPTEMBER

Ebbe Styrmer, Slåenvej 6, 4700 Næstved
søger ledsager/e for en 14 dages tid
i september måned.

**FORENINGENS HJEMMESIDE
ER UNDER OPRETTELSE
OG FÅR ADRESSEN
WWW.SANTIAGOPILGRIMME.DK**

Pilgrimmen 39

FRA POESIENS VERDEN

Ved Nils Hartmann

Folkevisen om Sankt Jakob

Jeg ved ikke, om I kender folkevisen om *Sankt Jakob* (Jeppe). Jeg fandt den i *Danske Folkeviser fra Riddersal og Borgerstue*. Udgivet af H. Grüner Nielsen. Martins Forlag, 1925. Visen stammer fra en samling viser om sjælens forhold efter døden fra 1400-tallet, men er gengivet efter et flyveblad fra 1732.

Den falder i tre afdelinger: 1) den hedenske konges omvendelse; 2) motivet om den hellige mand, der sejler på en sten; og 3) besøget i Himmerig og Helvede.

Sankt Jakob

Sankt Jeppe han sætter sig på en sten,
- herre Gud hjælp nu os -
og hvile måtte han sine mødige ben.
Den rige Kristus han sender os sin nåde.

Og der kom Jesus gangende frem:
"Nu skal du sejle til fremmede land."

"Hvordan skal jeg sejle til fremmede land,
jeg har hverken snekke eller nogen pram?"

Pilgrimmen 40

Jesus stødte på stenen med sin kæp,
den sten begyndte at glide.

Den sten begyndte at glide
vel hundrede velske* mile.

Den hedenske konge ud af vinduet så:
"Men aldrig jeg noget større tegn så.

Aldrig jeg noget større tegn så,
end stenen, der flyder, og manden sidder på.

Hvad har du i landet at gøre for mig?"
"For min Gud han er bedre end din."

"Er då din Gud bedre end min,
da fly mig den søn, so drukned i går."

"Det er ingen søn, som drukned i går,
men nu er det fulde femten år."

Sankt Jeppe tog bogen udi sin hånd:
det ene han læste, det andet han sang.

Det ene han læse, det andet han sang,
til han kunne komme døde på gang.

Den døde kom op både hvid og rød,
som han han aldrig været død.

"Hvor har du været, siden du drog fra mig?"

"Jeg har været for Himmeriges død.

Nu har jeg været for Himmeriges dør,
der er så megen glæde og slet ingen sorg.

Nu har jeg været for Helvedes port,
der sidder så mange, som ilde har gjort.

Der sidder den datter, har slaget sin Moder,
i helvede på en gloende stol.

Der sidder den søn, som har slaget sin Fader,
i Helvede på en gloende sadel.

Der sidder krokonen med sin falske tap,
hun sidder helt fast i Helvede sat.

Der sidder købmanden med sin falske vægt,
han sidder hel fast i Helvede sat.

Der rider fogeden med sin høje hat,
han rider i Helvede og kræver sin skat.

Og der så gå de ulydige børn
i Helvede på de gloende jern.

Over dennem hænger en kappe af bly
- Herre Gud hjælpe nu os -
men ilden den brænder, og blyet det render.
Den rige Kristus han sender os sin nåde.

Pilgrimmen 42

FRA BØGERNES VERDEN

Bog anmeldelse

Af Astrid Clausen

Sorø

Jeppe Brixvold: Hæftet
Lindhardt og Ringhof.
288 kr.

Forfatteren Jeppe Brixvold (1968), har skrevet bogen **Hæftet** på baggrund af sin egen vandring fra Roncesvalles over Santiago de Compostella til Finisterre. Med sig bragte han i sin beskedne bagage "hæftet", hvori han nedfældede oplevelser og refleksioner fra rejsen. Bogen består således af 30 afsnit, der svarer til 30 dages vandring. Udgangspunktet for rejsen, som Jeppe Brixvold foretog i efteråret 1988, er en jævn utilfredshed med det moderne liv og materialismen. Det virker, som om han har svævet i et tomrum, som om han har svært ved at finde ind bag facaden. Dagligdagen kommer derfor til at virke overfladisk og meningsløs.

På den lange vej mod Santiago og videre til Finisterre oplever fortælleren, hvad et enkelt liv vil sige. Når man vandrer på pilgrimsvejen, hvad enten det er af religiøse eller kulturelle grunde, konfronteres man med sig selv, med andre vandrere, der har noget at bibringe én, med kulturen

og historien. Derfor er man ikke helt den samme, når man når frem til målet og heller ikke, når man på ny genfinder sin virkelighed fjernt fra pilgrimsvejen. I et interview i kristeligt Dagblad den 29. november 2000 siger Jeppe Brixvold: "At tage på pilgrimsrejse er en iscenesættelse af ens søgen. For mig har det været et forsøg på at nå det uforståelige bag ved alting. For at gå de 800 kilometer må du overgive dig til vandringer. Den overgivelse sætter skub i en mental og åndelig proces". Fortælleren nær frem til en mere afklaret forhold til sin omverden – også selvom slutningen på den baggrund kan opleves som en ophævelse af afklaretheden.

Bogen kan absolut anbefales, hvadenten man allerede har gået på pilgrimsvejen eller har planer om det. Bogen hæver sig op over de almindelige iagttagelser via refleksioner og også via sproget.

FOREDRAG

31.3. **Om Valfart**, Magleås, Herrik Tarp

02.4. **Om Valfart**, Århus Uni., Mat. Inst. Jan Ophoff

17.9. **Betydningen af en pilgrimsrejse**, Løgumkloster, Jan Ophoff.

Annoncer dine foredrag i *Pilgrimmen* -
det er gratis.

FRA HELGENERNE VERDEN

JAKOB MAURERDRÆBEREN

Af Henrik Tarp

Sorø

Er et af de tilnavne apostlen Jakob har fået i tidens løb. Navnet blev givet ham efter slaget ved Clavijo den 25. maj 844. Et krigsslag mellem hertug Ramiro I og kaliffen Abderraman II. Legenden fortæller, at de kristne næsten var slået da Jakob viser sig ridende på en hvid hest med en standard i højre hånd. Med ham i forreste linie fik de kristne deres sejer over saracenerne. Dermed var Jakob Maurerdræberen født.

Ramiro I indførte straks efter en såkaldt "voto" (en slags skat), som skulle afleveres årligt når høsten var i hus, der være sig såvel frugter, honning som korn. En tradition som visse steder stadig eksisterer.

Og så alligevel. Det menes nemlig at slaget ved Clavijo aldrig har fundet sted. Der er ikke fundet noget optegnet eller nedskrevet, hverken i arabiske eller kristne krøniker. Tæt på samme år fandt derimod et andet slag sted. Det stod mellem Ordoño II og en mindre arabiske lokalhertug ved navn Qasi og fandt sted i året 859.

Men hvad så med "voto". Den menes at være indført af Ramiro II i 939 efter slaget ved Simanca, hvor en hær bestående af krigskarle fra León, Navarra og Kastillen slog

kaliffen Abderraman III (i øvrigt ham der anlagde Medina Azahara uden for Córdoba i år 936).

Men det var ikke sidste gang Jakob viste sig. Det mest berømte tilsynekomst fandt sted i Coimbra, kort før byen blev indtaget af Fernando I.

Disse syn var en stærkt medvirkende årsag til at Fernando II i 1170 grundlagde Santiago Ordenen, med et grundlag af riddere, der helligede deres liv til forsvar for kristendommen. Denne orden, så vidt jeg er blevet informeret, eksisterer endnu og det skulle være uhyrligt vanskelig at blive optaget. Den der ønsker optagelse skal på dokumenter bevise at han har blå blod i årene og at han kan føre sin slægt tilbage til 1400 tallet. Således lever Jakob maue-rdræberen den dag i dag videre som "grundlægger" af en orden hos en ganske lille klike af spaniere.

Frans – Vorherres spillemand

Af Gunnar Christensen

Køge

Næppe nogen helgen er mere elsket end Frans af Assisi. Han er for Italien, hvad Jacob er for Spanien.

Pilgrimme i meget stort tal kommer hvert år til Assisi for

Pilgrimmen 46

at opsøge de steder Frans holdt af: San Rufino katedralen, San Damiano, hvor krucifikset talte til Frans, Portiuncula hvor han ofte boede, holdt sine pinsekapitler og hvor han døde i 1226.

Det fascinerende ved Frans er den nærhed man oplever i forholdet til ham. Han træder lyslevende ud af historien og taler til mennesker af i dag. Frans er ikke så meget en legende, som han er et ganske almindeligt menneske med et usædvanligt gudsforhold og menneskesyn. Den der bereder sig den glæde at læse Johannes Jørgensens Den hellige Frans af Assisi fra 1907 møder ikke blot en meget levende tekst af en stor stilist, men også en lyslevende hovedperson – de 800 år til trods.

Med udgangspunkt i litteraturen om Frans og inspireret af vandringer på Camino de Santiago tegnede jeg en rute ind på Italienskortet, der fulgte i Frans' fodspor fra Rieti ved Rom over Assisi til La Vernabjerget oppe i Toscana nær Firenze.

I sommeren 1997 gik min kone og jeg så turen. Og i modsætning til vandringerne til Santiago er der her ingen refugier, ingen gule pile og ingen medvandrere. Vi var helt overladt til tilfældige menneskers hjælp og omsorg. Og vi blev sandelig ikke skuffede. Vi kan stærkt anbefale vandringerne inspireret af Frans og står gerne til rådighed med råd og har også skrevet et lille ydmygt hæfte om turen. I det følgende vil jeg give et par oplevelser fra turen. Helt generelt var det hyppige svar på det almindeligste spørgsmål vi fik: Vi er fra Danmark og vi vandrer i Frans' fodspor frem mod La Verna. Det var den tryllefor-

mular, der åbnede alle døre og udløste enestående hjælp-somhed.

Sidst på eftermiddagen arbejder vi os op ad bjergene nord for Valfabrica. Dagens vandring er blevet dobbelt så lang som først planlagt. Endelig når vi frem til landsbyen Casa Castalda samtidig med, at et betagende tordenvejr bryder løs. Vi skynder os ind i stedets eneste bar. Nej, der er ikke hverken hotel eller andre overnatningsmuligheder her. Vi skal gå frem til Gubbio 22 km længere fremme. 22 km, sidst på eftermiddagen og i regnvejr. Vi svarer naturligvis også på, hvor vi er fra og hvor vi skal hen. En lille pige på 8-10 år sidder med sin is ved bordet ved siden af. Hun henvender sig til os og beder os vente, mens hun løber hjem. Fem minutter efter er hun tilbage med besked fra mor, at vi meget gerne må overnatte hos dem. Da der heller ikke er noget spisested i landsbyen ender vi med at spise sammen med en stor del af byens befolkning omkring en stor grill på byens fodboldbane. Da vi sent brød op, var vi dygtigt sat ind i lokale forhold og problemer i en landsby i Umbrien i Italien.

Vandringen er på alle strækninger gennem smukke landskaber og interessante, gamle byer.

Kronologisk set kommer vi gennem Greccio, hvor Frans i 1223 grundlægger alle senere julekrybber, Spoleto hvor han i sin ungdom opgav ambitionerne om at blive korsridder, da en stemme sagde til ham: "Frans, hvem kan gavne dig mest, herren eller tjeneren?" Han valgte som bekendt Herren. Det var for øvrigt i Spoleto vi overnattede hos en dame, der havde været i huset i Søborg.

Og så selvfølgelig Assisi. De betagende timer under Giotto's fresker og stilheden og ydmygheden foran helgenens

simple stensarkofag.

Eller ulven i Gubbio. Min kone hænger en hjemmebundet blomsterkrans på dørhåndtaget på Murerlaugets kirke, hvor ulven ligger begravet. Det var den 8. juli. Et amerikansk ægtepar spurgte: Hvorfor blomster? Min kone svarede, fordi det er ulvens fødselsdag i dag. Det skrev de omhyggeligt ned.

Piatralunga , Città di Castello, Borgo Sansepolcro ... en strålende række af betagende byer og spændende historier på vejen til La Verna.

Og så endelig La Verna – Vinterbjerget.

Efter 40 dages faste på bjerget i 1224 fik Frans sit største ønske opfyldt på korsmessedag den 14. september. Han modtog stigmaterne og levede nu med de fem vunder til sin døde den 3. oktober 1226 i Portiuncula.

Allerede i 1228 blev Frans helgenkåret og i 1232 kom de første Mindrebrødre til Danmark.

Om Frans gik til Santiago? Jo, det gjorde han naturligvis.

NYTTIGE LINKS

www.ccbierzo.com/monu37

www.cyberspain.com/ciudades-patrimonio/esanti

www.xacobeo.es

www.rei.es/sosaso/dga/santiago/default

www.lesein.es/~caminante/links_turismo

www.sp.utexas.edu/sbr/bibliography

www.geocities.com/the_tropics/cabana/4700/index

www.peregrinacion.com/educalia/wc0

www.galinor.es/santiago

www.peregrinacion.com/educalia/santir1

www.humnet.ucla.edu/santiago/iagohome

www.geocities.com/yosemit/2015

Pilgrimmen 50

Pilgrimmen

Pilgrimmen

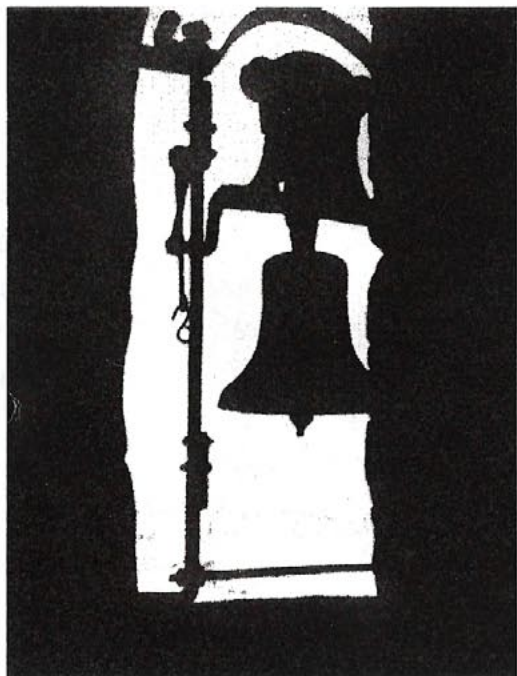
udkommer fremover to gange årligt. Efter årskiftet som opfølgning på den senest afholdte generalforsamling og først på efteråret med beretninger om sommerens pilgrimsaktiviteter og som optakt til den kommende generalforsamling.

En forudsætning for et godt, spændende og varieret blad er, at du skriver en artikel eller på anden måde bidrager.

Deadline for næste nummer er

1. September 2001

Pilgrimmen 51

Klokken i Azofra

Pilgrimmen 52